

BORENIUS & KEMPPINEN

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUELLE

ASIA Valitus Helsingin kaupunginvaltuuston 27.10.2004 tekemästä päätöksestä, § 273 Haagan kortteleiden numero 29208 ja 29209 osien ym. alueiden asemakaavan hyväksyminen ja puistoalueen (Kaupintien eteläpuoleinen alue) asemakaavan muuttaminen (numero 11045).

Pöytäkirja pidetty nähtävänä 5.11.2004.

MUUTOKSENHAKIJA

Valio Oy (0116297-6)

Meijeritie 6, Helsinki

ASIAMIEN / PROSESSIOSOITE

Asianajaja XXXXXXXX

Asianajotoimisto Borenius & Kempainen Oy

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

BORENIUS & KEMPPINEN

VAATIMUKSET

Pyydämme kunnioittavasti, että hallinto-oikeus kumoo Helsingin kaupunginvaltuuston asemakaavan hyväksymispäätöksen ja muuttaa päätöstä ja asemakaavaa ensisijaisesti siten, että jäljempänä tässä kyseessä olevalle Kaupintien eteläpuoliselle alueelle ei kaavoiteta asuin- tai toimistokäyttöön tulevia rakennuksia ja toissijaisesti siten, että kaava-alueelle tuleva asutus tai toimistokäyttö sijoitetaan riittävän kauas Valio Oy:n ja Pakastamo Oy:n ammoniakkia kylmäaineena käyttävistä kylmäkeskuksista.

Käsityksemme mukaan välittömän eristyksen tulisi kaikkiin suuntiin olla vähintään 300 metriä. Hyväksytty asemakaava mahdollistaa asuinrakentamisen 170 metrin päähän kyseisistä yhtiömme ja Pakastamo Oy:n rakennuksista.

Mikäli kaavoituspäätöstä ei voida suoraan muuttaa, pyydämme, että hallinto-oikeus joka tapauksessa kumoo edellä mainitun Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen ja/tai palauttaa asemakaavan uudelleen valmisteltavaksi ja käsiteltäväksi.

PERUSTELUT

Taustaa

Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt otsikossa mainitulla päätöksellä asemakaavamuutoksen Kaupintien eteläpuolelle Vihdintien itäpuoliseen metsäalueeseen rajoittuvalle alueelle. Kaava-alueen pinta-ala on noin 5,9 hehtaaria ja sinne rakennetaan asunnot ja lähivirkistysalue noin 400:lle asukkaalle. Nyt kyseessä olevat Valio Oy:n ja sen osakkuusyrityksen Pakastamo Oy:n varasto- ja tuotantotilat sijaitsevat kaava-alueen lounaispuolella. Kyseisissä laitoksissa on ammoniakkia kylmäaineena käyttäviä kylmäkeskuksia.

BORENIUS & KEMPPINEN

Alueen ns. vanhan puolen kylmäkeskus on rakennettu vuonna 1985 ja ns. uuden puolen kylmäkeskus vuonna 1994. Valio Oy:n ammoniakkitoiminto alueella on Turvatekniikan keskuksen "Tukes" jatkuvassa valvonnassa, Pakastamo Oy:n toiminta puolestaan on Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen valvonnassa. Tukes toimittaa kohteessa muun muassa määräaikaistarkastuksia, joissa käydään läpi onnettomuuden ehkäisemisperiaatteita ja teknistä turvallisuustasoa. Tukesilla ei ole ollut tarkastusten suhteen huomautettavaa. Valio Oy ja Pakastamo Oy ovat muutoinkin ryhtyneet tarvittaviin toimenpiteisiin turvallisuuden takaamiseksi.

MUUTOKSENHAKIJAN KANTA ASIAAN

Valio Oy vastustaa kaavaa tässä valituksessa kyseessä olevilta osin seuraavin perustein:

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 17.8.2004 antamallaan lausunnolla Valio Oy:n ympäristölupahakemuksen johdosta todennut, että nyt ko. asuntorakentamishankkeen toteutuminen "edellyttää laitokselta toimenpiteitä ammoniakki vuodoista johtuvien onnettomuusriskien pienentämiseksi nykyisestä esimerkiksi siirtymällä epäsuoriin lauhdutinjärjestelmiin ja rajoittamalla teknisin keinoin konehuoneesta ympäristöön joutuvan ammoniakkihöyryn määrää".

Ympäristölautakunta on lisäksi todennut, että tulevaan ympäristölupalupapäätökseen tulee antaa onnettomuusriskien pienentämistä koskevat määräykset.

Ympäristölautakunta lausunnossaan edellyttää uusia teknisiä rakenteellisia ratkaisuja luonnollisesti siksi, että nyt hyväksytyn kaavan mukainen asuinalue on kaavaehdotuksessa sijoitettu liian lähelle nyt kyseessä olevia ammoniakkiäiliöitä. (Viittaamme Helsingin kaupungin ympäristölautakunnan pöytäkirjanotteeseen 12/04, 17.8.2004, erityisesti sivut 5-6).

BORENIUS & KEMPPINEN

Nyt valituksen kohteena olevalla kaavapäätöksellä valtuusto on päättänyt siitä, että tulevassa kaavassa mahdollistettaisiin uuden asutuksen rakentaminen alle ns. minimieristysetäisyyden suhteessa nyt ko. laitoksiin. Käsityksemme mukaan uusi asemakaava lisää tarpeettomasti ainakin mahdollisen vakavan ammoniakkivuodon vaikutuspiiriin joutuvien henkilöiden määrää. Viittaamme myös Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston teknistaloudellisen toimiston tilaamaan Esko Rossi Oy:n turvallisuustarkasteluun, josta voidaan muun muassa todeta, että uusi asuinalue tulisi myös vallitsevien tuulten suhteen tarkasteltuna sijaitsemaan ns. epäsuotuisassa asemassa: ainakin lounaasta ja lännestä tulevat tuulet saattaisivat mahdollisessa vuototilanteessa viedä mukanaan myrkyllisiä kaasuja juuri uuden asuinalueen suuntaan.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN KIRJE KAAVOITUSVIRANOMAISILLE; TUKESIN JA ESKO ROSSI OY:N LAUSUNNOT

1. Ympäristöministeriö on katsonut liitteenä olevassa 26.9.2001 päivätyssä kirjeessään, että "kaavoitus- ja rakennusvalvontaviranomaisten tehtävänä on huolehtia siitä, ettei riskille alttiita toimintoja sijoiteta liian lähelle vaaraa aiheuttavia laitoksia ja varastoja. Tällaisia riskialttiita toimintoja ovat esimerkiksi asuinalueet, vilkkaat liikenneväylät, yleisölle tarkoitetut kokoontumistilat ja -alueet, sairaalat, koulut, hoitolaitokset ja majoitusliikkeet."(Alleviivaus tässä.)

Helsingin kaupunginvaltuuston kaavan hyväksyvä päätös on käsityksemme mukaan selkeästi myös kyseisen Ympäristöministeriön ohjeen vastainen.

Todettakoon, että kaavoituksen valmisteluvaiheessa useat lausujat ovat kiinnittäneet niin ikään huomiota mahdolliseen ympäristöriskiiin.

2. 21.11.2001 päivätyssä lausunnossaan (erit. sivu 3) Turvatekniikan keskus on todennut niin ikään riskit alueella:

BORENIUS & KEMPPINEN

”Jos Helsingin kaupunki tunnistetuista vaaroista huolimatta kaavoittaa alueelle asutusta, ...”

Turvatekniikan keskuksen lausuntoa voidaan näin ollen pitää kaikkea muuta kuin tehtyä kaavoituspäätöstä puoltavana.

Valio Oy korostaa, että se on järjestänyt ja järjestää jatkossakin ammoniakitoiminnot siten, että toiminnan riskit minimoidaan. Riskejä kuitenkin ei voida kaikilta osin välttää muutoin kuin ammoniakkin käyttö lopettamalla. Tämä taas tarkoittaisi Valio Oy:n ja Pakastamo Oy:n nyt kyseessä olevan toiminnan päättymistä alueella. Tämä ei voine olla kaavoittajan tarkoitus.

3. Esko Rossi Oy on antanut edellä mainitun turvallisuustarkastelun Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirastolle asiassa. Kuten lausunnon sivulta 7 ilmenee, Työterveyslaitoksen ylläpitämissä turvallisuusohjeissa on ns. suuren vuodon suojautumistoimenpiteeksi ammoniakkiavuodon suhteen todettu minimietäisyys 300 metriä. Työterveyslaitos on käsityksemme mukaan myös pelastuslaitoksille ohjeistanut saman minimieristysetaisyyden. Nyt hyväksytty kaava mahdollistaa rakentamisen 170 metrin päähän. Ottaen huomioon edellä todettu ympäristölautakunnan lausunto, tilanne on valittajan kannalta kohtuuton: Kaupunginvaltuuston päätös ja kaupungin ympäristölautakunnan yhtöomme ympäristölupahakemukseen antama lausunto toteutuessaan tarkoittaisivat Valio Oy:lle ja Pakastamo Oy:lle vähintäänkin erittäin huomattavia kustannuksia ympäristölautakunnan lausunnon sivulla 6 edellyttämien rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen toteuttamiseksi. Esko Rossi Oy:n lausunnon s. 19 todetaan kaupungin ympäristölautakunnan lausunnossa viitattujen ns. epäsuorien lauhdutusjärjestelmien edellyttävän ”kohtalaisen suuria investointeja.” Ympäristölautakunnan lausunnossa mainitut tekniset keinot ovat sitä paitsi ainoastaan esimerkkejä mahdollisesti edellytettävistä teknisistä toimenpiteistä. Ottaen huomioon sen, että kaavoituksella voitaisiin joko luopua asunto-/toimistorakentamisesta alueella kokonaan tai ainakin saada aikaan viranomaisten edellyttämät ns. minimietäisyydet kohteiden välille,

BORENIUS & KEMPPINEN

kaupunginvaltuuston päätös on valittajan ja Pakastamo Oy:n kannalta kohtuuton ja maankäyttö- ja rakennuslain vastainen.

OIKEUDELLISTA TARKASTELUA

1. Maankäyttö- ja rakennuslain 58 § 2 momentin mukaan asemakaava-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka aiheuttavat haittaa kaavassa osoitetulle muiden alueiden käytölle. Ko. momentissa on myös kiinnitetty huomiota kaavan ympäristövaikutuksiin.

Helsingin kaupunginvaltuuston nyt tekemä asemakaavapäätös on ko. lainkohdan kanssa ristiriidassa. Asemakaava-alueelle sijoitettava asuinrakentaminen aiheuttaa selkeätä haittaa Valio Oy:n ja Pakastamo Oy:n alueiden käytölle, koska kaava ei sisällä edes riittäviä suojaetäisyyksiä. Kuten todettua, ympäristölautakunnan lausunnossaan edellyttämät rakenteelliset ja tekniset uudistukset aiheuttavat yhtiöllemme myös merkittäviä kustannuksia ja käsityksemme mukaan on pelättävissä, että myöhemmässä vaiheessa ammoniakkin käyttöön kohdistuvan vastustuksen ja paineen myötä yhtiömme toiminta alueella saattaisi vaarantua kokonaan.

2. Valituksenalainen kaupunginvaltuuston päätös on myös maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n vastainen. Ko. lainkohdan 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava mm. siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Ottaen huomioon, että viranomaisten antamia vähimmäisetäisyyssnormejakaan ei ole noudatettu, ko. lainkohdan vastaisuus on käsityksemme mukaan ilmeistä. Hallberg ym. toteavat teoksessaan "Uusi maankäyttö- ja rakennuslaki" (Helsinki 2000 s. 256):

"Terveellisyys ja turvallisuus sisältää vaatimuksen asuntoalueiden sijoittamisesta liikenneväyliin, teollisuuslaitoksiin ja erilaisiin yhdyskuntateknisiin laitoksiin, kuten jätevedenpuhdistamoihin, lämpövoimaloihin jne. nähden siten, ettei terveydellistä haittaa aiheudu."

BORENIUS & KEMPPINEN

Ko. lainkohdan 3 momentin mukaan asemakaavalla ei myöskään saa "...asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää." Nyt kyseessä oleva kaupunginvaltuuston päätös, ottaen huomioon ympäristölautakunnan ympäristölupahakemukseemme antaman lausunnon, on johtamassa yhtiömme kannalta lainkohdassa vältettäväksi säädettyyn tilanteeseen. Lainkohdan tarkoittama haitta olisi kaavoituspäätöksin vältettävissä.

Hallituksen esityksen 101/1998 mukaan pääsääntö on siis kohtuuttomien rajoitusten kielto, joka vain erityisillä syillä voitaisiin ns. ohittaa. "Kohtuuttomiin rajoituksiin" on rinnastettava "kohtuuton haitta." Tässä tapauksessa tällaisia "erityisiä syitä" ei ole.

Kuusiniemi ym. toteavat teoksessaan "Ympäristöoikeus" (2001) S. 436:

"Useimmiten kohtuullisuutta harkittaessa tulee arvioitavaksi maanomistajan taloudellisen aseman muutos kaavan johdosta... On siis arvioitava, olisiko laadittavan asemakaavan kannalta yhtä tarkoituksenmukainen lopputulos saavutettavissa jollakin muulla – omistajalle kohtuutonta rajoitusta tai haittaa aiheuttamattomalla - tavalla."

3. Maankäyttö- ja rakennusasetuksen 57 § mukaan, harkittaessa rakennushankkeen sijoittumista ja rakennuspaikan soveltuvuutta on huolehdittava vaarallisista aineista aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjumiseksi riittävästä suojaetäisyyksistä. Käsityksemme mukaan Helsingin kaupunginvaltuuston päätös on myös tämän asetuksen kohdan vastainen.

BORENIUS & KEMPPINEN

LOPUKSI

Pyydämme kaavoituspäätöksen kumoamista.

Helsingissä 7. joulukuuta 2004

VALIO OY

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

LAATI

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

LIITTEET

Helsingin kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote 27.10.2004

Esko Rossi Oy:n turvallisuustarkastelu 13.11.2003

Turvatekniikan keskuksen lausunto 21.11.2001

Helsingin kaupungin ympäristölautakunnan pöytäkirjan ote 12/04, §299

Ympäristöministeriön alueidenkäytön osaston toimintaohje 26.9.2001

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
07 -12- 2004
XXXXXXXXXXXXXXXXXX
Jätti XXXXXXXXXXXXXXXX
Liitt. Valtak.

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS
Ratapihantie 9
00520 HELSINKI

ASIA: VALITUS ASEMAKAAVAN MUUTTAMISTA KOSKEVASSA
ASIASSA

MUUTOKSENHAKIJA

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

1. VALITUKSENALAINEN PÄÄTÖS

Haagassa, Vihdintien ja Kaupintien risteyksessä, Kaupintien eteläpuolella olevien 29. kaupunginosan kortteleiden nro 29208 ja 29209 osien sekä lähivirkistys- ja katualueen asemakaavan ja puistoalueen asemakaavan muutoksen kaupunginsuunnitteluviraston asemakaavaosaston 20.12.2001 päivätyn ja 22.6.2004 muutetun piirustuksen nro 11045 mukaisena. - Jäljempänä "valituksenalainen päätös" tai "valituksenalainen kohde"

2. PÄÄTÖS JA PÖYTÄKIRJAN NÄHTÄVILLÄPITO

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt muutoksen 27.10.2004, valtuuston pöytäkirjan 273 §
Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 5.11.2004,
Päätös, liite 1

3. VAATIMUKSET

1. Vaadin ensisijaisesti, että koko kaavamuutos kumotaan,
2. toissijaisesti vaadin, että asemakaava palautetaan uuteen valmisteluun
3. Kolmanneksi vaadin kaikissa tapauksissa, mikäli valituksen-

alainen päätös kuitenkin hyväksyttäisiin, että siihen tehdään jäljempänä sanotut muutokset

4. VAATIMUSTEN PERUSTELUT

4.1. Väärät lähtökohdat asemakaavan muutokselle.

On ilmeistä, että Helsingin kaupunki on jatkuvassa rahapulassaan korostuneen innokas muuttamaan virkistysalueita asuinalueiksi. Toiminnasta käytetään harhaanjohtavasti termiä "täydennysrakentaminen". Termi antaa Suomen kielessä perusteettoman positiivisen vaikutelman, vaikka kaupungilla ei ole mitään todellista tarvetta rakentaa lisää asuntoja enempää kuin sillä on siihen taloudellisia mahdollisuuksia. Kaupungilla ei myöskään ole juridisia velvollisuuksia rakentaa asuntoja. Sen sijaan sillä on runsaasti säädöksiin perustuvia velvollisuuksia huolehtia asukkaiden peruspalveluista kuten terveydenhuollosta, hammashoidosta, koulutoimesta, vanhusten hoidosta, taloudellisen tuen tarpeesta olevista (toimeentulolaki) jne.

Yleisesti tiedetään, että kaupunki on vuosi vuodelta huonontanut peruspalveluja. Syynä on rahapula. Helsingillä ei ole vähääkään juridista velvollisuutta asuntojen lisärakentamiseen. Ensisijassa sen tulisi huolehtia nykyisten asukkaiden peruspalveluista. Tilannetta kuvaa myös se, että kaupungilla on jo todella paljon asuntoja. Erityisryhmät tarvitsevat toki kaupungin tukea.

4.2. Yleisesti Helsingin asuntotuotannosta

Julkisessa keskustelussa asuntotuotantoa pidetään tärkeänä. Onhan se toki hyvä tavoite, mutta kun ratkaistaan rakentamisaikomuksia poliittisten ohjelmien perusteella, tulee niiden edelle asettaa ensisijaisiksi perusteiksi asemakaavoitusta koskevat säädökset. Ne eivät anna tukea kaupungin aikomuksille rakentaa lähivirkistysalueille asuntoja samaan aikaan kun kaupunki ei hoida edes tyydyttävästi lakisääteisiä peruspalveluja. Silloinhan kaupungin kehitys ei ole sopusuhtainen. Palvelujen saatavuus tulee yhä vaikeammaksi asukasmäärään nähden.

Tämä periaate tulee tosin ilmi myös maankäyttö- ja rakennuslaissa. Viittaamme maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momenttiin:

" Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennus-

nettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Helsingin asuntotuotantotavoitteet ovat suuret. Helsingin asunto-ohjelma 2004-2008, julkaisija; Helsingin kaupungin kehittämissosaston talous- ja suunnittelukeskus, liite 2, ilmoittaa sivulla 9, 1 kpl, että kaupungin aikomuksena on tuottaa vuosittain keskimäärin 3500 asuntoa vuosina 2004-2008. Tämä merkitsee ohjelmakauden aikana tuotanto-ohjelman mukaan 17500 asuntoa.

Edelleen samalla sivulla, 4. kpl, sanotaan:

” Ohjelmakautta kokonaisuutena ajatellen voidaankin puhua jopa tonttipulasta tietyn tyyppisen tuotannon osalta suhteutettaessa rakentamismahdollisuuksia asetettuihin tavoitteisiin”

Sivuilla 12-22 luetellaan suurimmat projektihankkeet. Niitä on paljon. Ilmeisesti lähes kaikki tarvittava maa otetaan pois virkistyskäytöstä.

Koko asiakirjasta ei ilmene, että kaupungilla olisi omaa asuinrakentamiseen yleiskaavassa tarkoitettua rakennusmaata. Niin myös valituksenalaisena oleva maa-alue on lähivirkistysaluetta. Puistojen ja muiden virkistysalueiden kaavoittaminen on epäsuhteessa edellä mainitun MRL 54 §:n 2 momentin kanssa. On sanomattakin selvää, että lähivirkistysalueen muuttaminen asuntoalueeksi on aina suuri menetys alueen asukkaille. Niin on myös tässä tapauksessa.

Yleinen tarve rakentaa Helsinkiin lisää asuntoja on ehtymätön. Niin kauan kuin muistan, paljon yli 10 vuotta, kaupungin vuokra-asuntojonoissa on aina ollut vähintään 10.000 ihmistä. Jonottajien lukumäärää lisää se, että naapurikunnat ovat rakentaneet vastaavasti suhteettoman vähän vuokra-asuntoja. Sen vuoksi Helsinkiin on tullut vastaavasti enemmän asunnontarvitsijoita, kuin muutoin koskaan olisi tullutkaan.

Nyt kaupungin asuntojonot ovat tulleet Helsingille rasitteiksi, sillä tonttimaata ei ole, paitsi jos rakennetaan virkistysalueille. Tämä on erittäin väärin Helsingin nykyisiä

asukkaita kohtaan.

Asiakirjoja tutkiessani en ole löytänyt mitään järkevää selitystä sille, miksi juuri Helsinki aikoo rakentaa uusia asuntoja tuhansittain? Samalla hämmästelen miksi naapurikunnat eivät pyri samaan? Ainoa mieleen tuleva ajatus on se, että rakennusliikkeet ovat asiassa ainoita, joita kaupungin asuntotuotantoaikomukset hyödyttävät. Ovatko ne kaiken takana?

**Jos virkistysalueita muutetaan aiotulla tavalla asunto-
alueiksi, myös kaupungin muut ongelmat lisääntyvät.
Niitä ovat kuntatalous, liikenneongelmat ja virkistysmah-
dollisuuksien väheneminen lähialueilla.
Seuraavaksi kirjoitan terveydenhoidosta.**

4.3. Yleisesti Helsingin kyvystä täyttää terveydenhoitovelvoitteensa

- Jonot terveystieteisiin pidentyvät entisestään. Hoitotakuu tuskin tulee toimimaan aiotulla tavalla.
- Helsingissä hoitojonot erikoislääkäreihin ja leikkauksiin pidentyvät entisestään (hoitotakuu takaa hoitoonpääsyn vasta 3 kuukaudessa). Väestömäärän lisääntyessä virat saadaan täytettyä nykyistä huonommin väestömäärään nähden, vaikka jo nyt terveystieteiden on ollut vaikea saada palkatuksi riittävästi lääkäreitä.
- Kaupungilla ei ole edes omia silmälääkäreitä, joiden hoitoon voisi hakeutua. (Tämän valituksen laatija sai Terveystieteidenkeskuksesta kirjallisen kehotuksen hakeutua yksityissektorille v. 2002)
- Varsinkin nuorten mielenterveyspalvelujen tarve on kasvanut. Tämä on tunnettu tosiasia. Mahdollisuuksia päästä psykoterapiaan on heikennetty. Yksityislääkäreiden palkkiot ovat keskim. 100 euroa/h. Pieni- ja keskituloisilla ei ole nytkään varaa yksityissektorin palveluihin, Ilman KELAn tukea.
- Kotiapua ja -sairaanhoitoa tarvitsevat vanhukset ja sairaat eivät saa riittävästi tarvitsemaansa apua. Kaupungin henkilökunta ei riitä.

Eräässä tapauksessa, jossa avustin dementoitunutta vanhusta, neurologi ei edes pystynyt tekemään tarvittavia testejä, koska vanhus oli jo niin huonossa kunnossa. Neurologi määräsi hänet välittömästi laitoshoitoon (alzheimerin-taudin vuoksi). Vanhus ei kyennyt huolehtimaan itsestään. Niinpä hän oli heitteillä, kaupungin hoito-organisaation kannalta, useita kuukausia viimeksi saadusta lääkärintodistuksesta alkaen.

Neurologi kirjoitti tuolloin helmikuussa 2004 hoitolaitosmääräyksen. Terveysvirasto ilmoitti, että se ei voi edes lisätä kotikäyntejä kahdesta kerrasta useampaan. (Jo ennen em lähetteen kirjoittamista, omaiset olivat raportoineet useasti terveysvirastolle vanhuksen huonontuneesta terveydentilasta.

Viimein omaisille annettiin lupaus siitä että hän pääsee hoitolaitokseen lokakuussa 2004.

Em esimerkki on yksittäistapaus. Tilanne voi usein olla vanhuksen kannalta paljon kuvattua huonompi, mikäli hänellä ei ole aktiivisia läheisiä, jotka soittelevat jatkuvasti terveysvirastoon ja "pitävät" sairaan vanhuksen asiaa vireillä.

- Kun joitakin vuosia sitten viisi eläkeläisnaista aloitti kansanliikkeen "Ihmisarvoisen vanhuuden puolesta", heidän kokoamansa adressin allekirjoitti 155.000 ihmistä. Tuolloin vanhustenhoito sai paljon tarvitsemaansa huomiota. Nyt vanhusten hoito on taas jäänyt lisääntyvästi taka-alalle. Helsingissä tilanne on huono. Kaupunki tinkii hoidosta eikä perusta lisää virkoja. Työssä oleva hoitohenkilökunta tekee kovaa työtä ankaran paineen alaisina. Tietysti hoidon laatu kärsii siitä.
- Lehdistä on voitu jatkuvasti lukea, kuinka hidasta on pääsy kunnalliseen hammashoittoon. Sairausvakuutuslain muutoksella koko väestö tuli 1.12.2002 alkaen oikeutetuksi kunnalliseen hammashoittoon. Vaikka tähän oli kaupungilla runsaasti aikaa varautua, ei järjestelmä vain ottanut toimiakseen. Maaliskuussa 2003 kaupunki lopetti kokonaan antamasta uusia hoitoaikoja. Syynä oli pitkät potilasjonot.

Syksyllä 2003 alettiin jälleen antaa uusia hoitoaikoja. Ensimmäinen hoitoaika tuli silloinkin useiden kuukausien päähän. Nyt pääsy kunnalliseen hammashoittoon kestää useitakin kuukausia, hoitopaikasta riippuen.

Uusien asukkaiden tulo Lassilaan toisi heidät samalla Haagan terveystalouden hammashoidon potilaiksi. Seurauksena on kaikkien, nykyisten ja uusien asukkaiden, hoitojonon kasvu.

Vaikka 1.12.2002 ulotettiin sv-korvaukset koskemaan myös Koko väestöä, kaikki eivät halua mennä yksityiselle hammaslääkärille, koska niiden taksat ovat paljon korkeammat, kuin kunnalliset taksat ja sitä paitsi sv-korvaus lasketaan valtion ohjetaksojen perusteella. Lopullinen nettokustannus yksityishammaslääkärin palkkiosta sv-korvauksen jälkeen on 70 % peritystä palkkiosta. Pienituloisilla ei ole siihen varaa ja siksi kunnallinen hammashoito on erittäin hyvä vaihtoehto, jos hoitojonot eivät olisi niin pitkiä.

Terveystalouden talousarvio kertoo paljon:

- **Terveystalouden talousarviossa, liite 3,** vuodelle 2004 on varattu menoihin yhteensä 773 101 000 euroa, mutta vuodelle 2005 vähemmän eli 768 101 000 euroa. Terveystalouden kustannuksiin/HUS kuntayhtymän kuluihin on varattu vuodelle 2004 yht. 349 004 000 euroa, mutta vuoden 2005 kuluihin on budjetoitu määräraha vuodelle 2005 vain hieman enemmän eli 354 000 000 euroa. Ilmeisesti erikoissairaanhoidon joudutaan varaamaan lisää rahaa, koska hoitojonot aiheuttavat hoitokustannusten kasvua.

Terveystaloudenhoitokustannukset asukasta kohden ovat:

Vuonna 2004	1 346 000 €
Vuonna 2005	1 386 000 €

Terveystaloudenhoitokustannukset ovat

Vuodelle 2004	781 361 000 €
Vuodelle 2005	776 361 000 €
Vuodelle 2006	776 361 000 €

Kulujen loppusummiin ei siten ole varattu merkittävää kasvua.

Terveystalouden talousarvioperusteiden perusteella voi Vain todeta, että kaupunki ei itsekään kykene lisäämään lähivuosina hoitokapasiteettiaan. Kun samalla tiedetään

Helsingin sairaanhoitokapasiteetin heikentynyt taso, ei ole vähintäkään perustetta olettaa, että kaupunki kykenisi hoitamaan lisääntyntä asukasmäärää edes nykyisellä tasolla. Näin ollen uusien asuntojen massiivinen rakentaminen uusia asukkaita varten, ei täytä MRL 54 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla asemakaavalle asetettavia sisältövaatimuksia.

Yleisellä tasolla ja MRL 54 §:n 2 momentin nojalla totean, päinvastoin, kuin säädös määrää, että valituksenalaisella asemakaavalla ei luoda;

”... edellytyksiä terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle.”

Terveydenhuollon kustannukset ovat korkeita asukasta kohti laskettuna. Tästä minulla ei ole tilastoa, mutta yleisesti tiedetään, että julkinen terveydenhoito toimii pääosin verovaroin. Potilasmaksuilla sitä ei kateta. Tämä on juuri sitä pohjoismaista hyvinvointia. Se on erittäin hyvä etu asukkaille. Toisaalta hyvin harvat aikuiset pystyvät/haluavat maksaa yksisektorin kuluja itse eikä työterveyshuolto ole velvollinen maksamaan ainakaan erikoislääkäreiden palkkioita. Näin ollen jokainen uusi asukas Helsingissä merkitsee kululisäyksiä kaupungin terveydenhuoltokuluissa.

Sanomani vakuudeksi totean vielä, että **terveysviraston tilikauden tulokset ovat raskaasti tappiollisia, liite 4:**

Vuonna 2003	- 726 064 000
Vuonna 2004	- 717 818 000
Vuonna 2005/ talousarvio	- 712 818 000

Kun vuonna 2004 Helsingissä oli 1.1.2004 asukkaita yhteensä 559330 ja terveysviraston toimintakate tulee olemaan talousarvion mukaan em -717 818 000 €, tästä saadaan kaupungin kuluiksi 1283,35 €/asukas. Pienituloiset eivät maksa kunnallisveroina tuota summaa.

Kaupunki rakentaa pääasiassa ARA-asuntoja, kunnan vuokra-asuntoja sekä ASO-asuntoja ja HITAS-asuntoja. Vuokra-asuntoihin on tulorajat. Kun kaupunki toivoo saavansa tänne hyviä veronmaksajia, tämä on väärä linja. Hyvin inhimillistä Se kyllä on. Mutta nyt kun kaupunki itse on talousvaikeuksissa,

olisi tarkoituksenmukaista sopia lähikuntien kanssa siitä että nekin alkaisivat rakentaa enemmän vuokra-asuntoja.

Kaupunki aikoo rakentaa suhteettoman paljon uusia vuokra-asuntoja vaikka ei pysty tuottamaan riittävästi laadukkaita peruspalveluja edes nykyiselle väestölle, kun tarkastellaan koko Helsinkiä.

Seuraavassa osoitan esimerkein, että valituksenalainen asemakaavakohde ei poikkea asemakaavoituksen edellytyksiltään mitenkään edukseen koko kaupungin tilanteesta tai ainakin Haaga/Lassilan asukkaat ovat sitten varsin huonossa tilanteessa.

Väestön ikääntyminen

Helsinki hoitaa jo nyt huonosti vanhuksiaan. Tämä on vakava epäkohta. Ikäryhmätilasto osoittaa, että yli 50 vuotiaiden lukumäärä on varsin tasaisesti lisääntynyt ainakin vuodesta 1995 alkaen, liite 5

Jos Helsinki vielä haluaa uusia asukkaita, sen on kyettävä jo nyt hoitamaan vanhenevat ihmiset nykyistä paremmin ja myös uudet tulijat. Riittämättömästä hoidosta kärsivät kaikki vanhukset.

4.5 ERITYISESTI HAAGAN JA LASSILAN ASUKKAIDEN ASEMASTA PALVELUJEN TARVITSIJOINA

a) Terveystoimitukset

- Tämän laatija joutui varaamaan ”ei kiireellisen” (päivystysajan) ajan 22.10.2004. Ajan sain 25 vrk kuluttua eli 16.11.2004.
- Tämän laatija pääsi joulukuussa 2003 verisuonileikkaukseen. Leikkaus tehtiin HUS/Meilahden sairaalassa. Koska leikkaus ei ollut kiireellinen, jonotus kesti melkein kaksi vuotta.
- Eräs asukas meni Haagan terveysasemalle päivystykseen koska hänelle oli yöllä tullut kurkkutulehdus. Terveystoimitaja otti hänet vastaan, katsoi kurkkua ja otatti crp:een. Terveystoimitajien koulutus on hyvästä laadustaan huolimatta puutteellinen siltä osin, että heillä ei ole koulutusta kuunnella keuhkoja eikä sydänääniä. Koska pika-crp ei ollut koholla ja vaikka kurkku

oli selvästi punainen, potilas ei päässyt lääkärin vastaanotolle. Potilaan tila huononi. Hänelle nousi korkea kuume, joten hän katsoi viisaammaksi mennä suoraan yksityislääkärille. Lääkäri tutki kurkun ja kuunteli keuhkot ja antoi antibioottikuurin, jolla kurkkutulehdus hoitui.

Tämä esimerkki osoittaa, että vaikka terveystoimisto väittää kiireellistä hoitoa tarvitsevan pääsevän päivystykseen, tämä ei aina pidä paikkaansa, jos päivystyksellä tarkoitetaan lääkärinvastaanottoa. Terveystoimistojen on tehtävä vastaanottajia, jotka yrittävät auttaa, mutta heidän koulutuksensa ei aina riitä. Sitä paitsi Haagan terveystoimistolla on vain muutamia lääkärin päivystysaikoja/pv, joten päivystykseen pääsy vaatii myös ajanvarauksessa onnistumisen. Tämän kuulin eräältä terveydenhoitajalta. - Todettakoon samalla, että päivystävä terveydenhoitaja suorittaa vastaanotossa esidiagnoosia. Se on vaativa tehtävä. Syynä muutokseen lienee yksinomaan terveydenhuollon rahapula.

Jos valituksenalainen asemakaavan muutos aiotaan todellakin toteuttaa, se merkitsee samalla n. 700 uutta asukasta saman terveystoimiston alueelle.

Muutos olisi vastoin asemakaavoituksen periaatteita eikä terveydenhoitopalvelujen alueellinen saatavuus enää nytkään vastaa MRL 54 § 2 mom. tarkoittamaa palvelujen hyvää alueellista saatavuutta, koska terveydenhoitopalvelujen saatavuus on jo nyt aivan liian hidasta, puutteellista ja osin myös epälaadukasta.

5. KAUPINTIEN VILKAS LIIKENNE ON JO NYT ONGELMA

5.1. Kaupintie läpiajoliikenne

Kaupunginsuunnitteluvirasto ilmoittaa asemakaavaselosteessa, että asemakaava-alueen merkittävimmät häiriötekijät ovat Vihdintien ja Kaupintien aiheuttama melu, päästöt ilmaan noki ja pöly.

Kaupintie on kokoojakatu eli se kulkee koko Lassilan läpi. Sillä on 1 km:n pituudellaan kuusi sivukatua. Liikenne on todella vilkasta. Tilannetta pahentaa vielä se, että Kaupintie on nykyisin vain 2-kastainen eli kaikki ajoneuvot kulkevat suuntaansa yhdellä kaistalla. Kun Kaupintielle muodostuu

jatkuvasti ruuhkia, autot seisovat jonoissa ja liikennevaloissa pääsemättä eteenpäin. Seurauksena on pakokaasupäästöjä ilmaan. Sen lisäksi vilkas liikenne aiheuttaa asfalttipölyä ja hiekkapölyä.

Liikenteen aiheuttamat haitat ovat siten ovat erittäin suuret. Ne on otettava vakavasti.

Kaupintien liikennelaskenta on tehty keväällä 2000. Siinä ei ole huomioitu sitä, että pian valmistuvan TietoEnator Oyj:n kellaritasoissa on n. 550 autopaikkaa. Asiakaspysäköintitiloja tulee pihalle n. 60 eli yht. yli 600 paikkaa. Käytännössä asiakaskäyntien ja henkilökunnan ajomatkojen lukumäärä Kaupintien kautta kasvaa nykyisestään n. 600 ajoneuvolla vrk:ssa. Laskelma perustuu siihen, että 50 % henkilökunnasta ajaa Kaupintien kautta aamuin illoin $1200:2=600 + (2 \times 60) = 120$ eli yht. yli 700 ajoa läpi Lassilan.

Kun TietoEnatorin toimistotalohanketta esiteltiin yhdessä nyt valituksen alaisena olevan asemakaavamuutoksen kanssa, kaupunginsuunnitteluviranomaiset väittivät, että TietoEnator Oyj:n henkilökunta ajaa Kehä 1:n kautta. Tästä voi päätellä että TietoEnator Oyj:n henkilökunnan ja asiakaskäyntien lukumäärä ei ole tietenkään otettu huomioon liikennelaskennan jälkeen. Kaupintie on sellainen katu, että sen kautta ajetaan Kannelmäen Prismaan (ent. Maximarket) ja muuallekin. Varmaan yksi syy on se, että Kehä 1 vetää aina vain huonosti. Eikä sen liikenteen sujuvuus tule paranemaan, koska vastaavasti autokanta kasvaa ja Kehä 1:n ympäristöön rakennetaan lisää asuntoja ja työpaikkoja.

Kun Lassilan asuintaloista ja TietoEnator Oyj:n viiden uuden toimistotalon asemakaavaehdotuksista jätettiin muistukset. Kaupintien liikenne oli kaikkien muistusten tekijöiden yhteinen ongelma. Muistutukset tekivät Lassilasta kuusi taloyhtiötä, Lassila Seura ry ja Avoin yhtiö Adecon.

Puntaripolku 2, jonka asukkaat kärsivät ilmeisesti pahiten liikennemelusta, vaativat Kaupintielle 24 h:n läpiajokieltä.

Kaupunginsuunnitteluvirasto kertoo kuulleensa asiassa poliisin edustajaa. Poliisin mielestä läpiajokieltä on hankala toteuttaa ja vaikea valvoa eikä sen vuoksi kannata sitä. Yksi syy läpiajokiellon esteenä olisi se, että

”ajo Pohjois-Haagasta ja Kannelmäestä pitäisi joka tapauksessa sallia Kaupintien kautta”

Edellä lainattu kohta (KHN Ehdotukset Kaj/13 sivu 104), liitteessä 1, on suorastaan käsittämätön ja ilmeisen keinotekoinen eikä sille ole kirjattu mitään perusteita.

Pohjois-Haagasta voi esteettä ajaa Kannelmäkeen Näyttelijäntien ja Kanttelettarentien kautta ja päinvastoin. Asiakirjoista ei ilmene mitään perusteita sille, että niin ei voisi tehdä.

Todellinen syy tälle väärälle väitteelle lienee se, että on haluttu säilyttää TietoEnator Oyj:n henkilökunnan ja asiakkaiden mahdollisuudet ajaa Kaupintien läpi. Muuta selitystä en keksi.

Vielä tämäkin: Kannelmäestä pääsee Kehä 1:n kautta Itään ja Länteen. Vihdintieltä pääsee vaikka kaupungin keskustaan. Pohjois- ja Etelä Haagasta pääsee Vihdintietä Kehä 1:lle ja sieltäkin Kannelmäkeen ja pidemmällekin. - On vaikea keksiä miksi Kaupintien läpiajo olisi tarpeellista. - Ehkäpä liikenneosasto osaa sen selittää ?

5.2. Valituksenalaisen asemakaava-kohteen vaikutus Kaupintien liikenteeseen

Valituksenalaisessa kohteessa on merkitty asemakaavaan 15.700 kerrosneliömetriä. Kaavaselosteessa ei ole ilmoitettu tulevien autopaikkojen määrää, joten käytän seuraavassa säädösten mukaista määrää 1 autopaikka/60 kerrosneliömetri. Näiden tietojen perusteella kohteeseen tulee vähintään 260 autopaikkaa. Vakava suunnitteluvirhe on siinä, että kohteeseen tulisi autojen ajo Kolikkokujan kautta ja tämä liittymäkatu alkaisi Kaupintieltä. Oletan, että puolet autoista ajaa ainakin kerran vuorokaudessa tontille ja takaisin. Se merkitsee 260 autoa/vrk. Koska kerrostalojen alakertaan saisi sijoittaa liikehuoneistoja, Tämä merkitsee, liikkeiden toimialoista riippuen, jopa erittäin runsasta asiointia autoilla tonteille. Jos arvioidaan asia vilkkaan asioinnin kannalta, ajoa voi tulla tontille ja takaisin $2 \times 100 = 200$ ajokäyntiä/vrk. Näin ollen ajot Kaupintiellä lisääntyvät lähes 500 ajolla/vrk.

Asiakirjoista ei ilmene, että tälle olisi pohdittu vaihtoehtoja. Toimiva vaihtoehto Kaupintien liikennettä lisäämättä olisi suunnitella Kolikkokujan liittymä Vihdintielle.

Joka tapauksessa tilanne on nyt se, että liikenneosasto tuskin on ottanut huomioon Kaupintiellä tässä sanottuja kasvavia liikennemääriä. Ainakaan v 2000 tehdyn liikennetutkimuksen

laskentaraporteissa niitä ei ole huomioitu.

Liikennetutkimuksesta vielä se, että mielestäni raporteissa on esitetty yhdellä kerralla vain esim. laskentapaikan Laurinniityntie-Kaupintie-Vihdintie suuntainen liikenne, jolloin vastakkaiseen suuntaan kulkeva liikenne Kaupintielle on jäänyt pois. Tässä sanotusta esimerkistä puuttuu silloin kaikki tiedot Sampo-pankin tontille ajoista.

Kun laskentapaikka on samoin Laurinniityntien ja Kaupintien risteys ja laskenta koskee liikennettä Laurinniityntieltä Näyttelijäntielle, virhe tulee myös siitä, että Vaakatieltä, Hopeatieltä, Kuparitieltä, Sentnerinkujalta ja Puntaripolulta tuleva liikenne, joka menee Vihdintielle, samoin ajot Teboille ja Hesburgerin tontille Vihdintieltä ja takasin Vihdintielle jäävät kokonaan pois. Vastaavat virheet tulevat myös Vaakatien ja Kaupintien risteyksissä tehdyissä laskennassa.

Joka tapauksessa laskennan raporteissa ei ole mitään selityksiä. Jos tulkintani on oikea, laskennassa on useiden tuhansien virhe. Jos olen erehtynyt tulkinnassani, se johtuu siitä, laskentaraporteissa on erittäin niukasti selityksiä. - Oheistan kaikki saamani laskentaraportit oikeuden arvioitavaksi, liite 6

Joka tapauksessa Kaupintien liikenne on jo nyt niin vilkasta, että valituksenalaista asemakaavakohdetta ei saa hyväksyä. Se rasittaisi kohtuuttomasti alueen nykyisten asukkaiden elinympäristöä.

5.3. Kaupintien liikenteen liikennepäästöt ja jätevesipumppaamon vaaratekijät

Asemakaavaselosteessa todetaan kohteen melulaskelmat tehdyn vuoden 2020 mukaisten Vihdintien ja Kaupintien liikennemäärien perusteella. Kaupintien liikennemääräksi on esitetty 23.000 ajoneuvoa/vrk.

MRL 1 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan:

Tämän lain mukaiset alueiden käyttöä koskevat tavoitteet ja suunnitelmat on, siten kuin erikseen säädetään, otettava huomioon suunniteltaessa ja päätettäessä muun lainsäädännön nojalla ympäristön käytön järjestämisestä.

Sanottu yleissäännös ei ole suoraan velvoittava, mutta olisi epärationaalista toimia suunnittelussa jyrkästi vastoin MRL:n säädöksiä.

MRL 1 luvun 5 §:n 1 momentti kuuluu:

”Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja *riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää:*

Kaupunginsuunnitteluvirasto ei ole perustanut suunnitteluaan *riittävään vaikutusten arviointiin.*

Vakavina puutteina on:

1. Huolimatta erittäin vilkkaasta liikenteestä Kaupintiellä, suunnittelijat eivät ole suorittaneet minkäänlaisia liikennepäästömittauksia koko Kaupintien varrella.
2. Huolimatta erittäin vilkkaasta liikenteestä Kaupintiellä, suunnittelijat eivät ole suorittaneet minkäänlaisia melulaskelmia, jotka aiheutuvat nykyisestä liikenteestä Kaupintiellä, poikkeuksena vain suunnittelu-kohdetta koskeva melulaskelma. Kuitenkin valituksenalaisen kohteen ja TietoEnator Oyj:n aiheuttama lisääntyvä liikenne antaa perustellut syyt tehdä melulaskelmat, koska myös suoraan Kaupintien varrella tai aivan sen lähellä, asuu paljon asukkaita.
3. Valituksenalaisen kohteen alueella on lähimmillään n. 25 metrin päässä jäteveden pumppaamo. Yleisesti ei voida sanoa, että pumppaamoissa olisi aina saman tyyppistä jätettä, joista vapautuu saman tyyppisiä kaasuja. Kaasut riippuvat kulloinkin viemärikohteessa olevasta jätteestä. Yleisin vapautuva kaasu on palava ja myrkyllinen metaani. Jotkut viemärikaasut ovat hajuttomia, joten niitä ei voi todeta paikalla käyntien ja haistelun perusteella.

Koska jätevesipumppaamo on ajateltu niinkin lähelle rakennuksia eikä sitä ole eristetty suunnitelmassa muusta pihapiiristä, on täysin mahdollista, että asukkaat ja pihapiirissä leikkivät lapset altistuisivat kaasuille. Seuraukset voivat johtaa myrkytyksiin, sairauksiin ja

hankaliin vastuukysymysten selvittelyihin.

Jos jätevesipumppaamon viereen on todella tarpeellista rakentaa pihapiirit ja rakennuksia, vähin mitä pitää tehdä on tehdä luotettava analyysi viemärin sisällöstä ja siellä muodostuvista kaasuista. Vasta sen jälkeen voi tehdä päätökset siitä onko kohde turvallinen asuinpaikkana.

Lisäksi uusille asukkaille, ovatpa he vuokralaisia, ASO-asukkaita, HITAS-asukkaita ja liikkeiden työntekijöitä, on avoimesti kerrottava jätevesipumppaamon sijainnista ja analyysien tuloksista, ettei kenelläkään tarjota asuntoa tai liiketilaa ilman tietoa pumppaamon sijainnista ja mahdollisista vaarallisista vaikutuksista ihmisille, eläimille ja omaisuudelle.

Kohdissa 1-3 sanotut puutteet osoittavat, ettei suunnittelua ole tehty perustamalla suunnitelmat riittäviin tutkimuksiin ja vaikutusten arviointeihin.

6. AMMONIAKKILAITOSTEN AIHEUTTAMAN VAARAN VUOKSI TEHTY TURVALLISUUSTARKASTELU

Valituksenalaisesta kohteesta tehdyissä monissa muistutuksissa kiinnitettiin kaupunginsuunnitteluviraston huomiota siihen, että suunnittelukohteen välittömässä läheisyydessä on Pakastamo Oy:n ja Valio Oy ammoniakkia käyttävät jäähdytyslaitokset. Ammoniakkia on yhteensä n. 20 tonnia.

Ammoniakki on erittäin vaarallinen aine. Se voi palaa, räjähtää tai syövyttää keuhkot ja ihon. Palokunnat käyttävät ammoniakkivuotoja torjuessaan aina täyssuojausta.

Muistutusten vuoksi kaupunginsuunnitteluvirasto tilasi Esko Rossi Oy:ltä ”Turvallisuustarkastelun ammoniakkikylmälaitosten Koliikkokujan asuinalueelle muodostamasta vaarasta, liite 7. Selvitys valmistui 13.11.2003.

Myös Helsingin pelastuslautakunta oli (26.3.2003) sitä mieltä, että **”asemakaavan muutosehdotuksessa turvallisuuteen liittyvien riskien tarkastelu on riittämätön. Alueelle on tehtävä asianmukainen riskianalyysi josta selviää turvaetäisyydet ja -toimenpiteet, jotka mahdollistavat asemakaavan muutosehdotuksen.”**

Edellä sanotun mukaisen lausuntotekstin oli jo aikaisemmin 13.3.02 pelastuslautakunnalle antanut Helsingin pelastuslaitos

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta katsoi omassa I asunnossaan 9.4.2002 samoin, että sen mielestä ”Turvatekniikan keskuksen lausunnossa tunnistettujen vaarojen pienentämiseen tai poistamiseen tulee selvittää ennen kuin kaavaehdotus hyväksytään.”

Esko Rossi Oy:n tekemä kylmälaitosten turvallisuustarkastelu Koskee vain ja ainoastaan valituksenalaista kohdetta ja niitä uhkaavia ammoniakkilaitoksia.

Varmistin asian ja sain pelastuslaitokselta tiedon, että se ei ole tehnyt itse riskianalyysejä, josta selviää turvaetäisyydet ja -turvatoimenpiteet, joita tarkoitetaan laitoksen pelastuslautakunnalle lähettämässä lausunnossa.

Esko Rossi Oy:n tekemän tarkastelun johdosta voi todeta lyhyesti seuraavan:

1. Kohdassa 5, Yhteenveto, sanotaan:

”... Realistisia laskentaperiaatteita käyttäen kylmälaitosten ja suunniteltujen asuntojen välistä suojaetäisyyttä voidaan pitää **minimivaatimukset täyttävänä**. Riskejä tulisi kuitenkin pyrkiä pienentämään ja vaaratilanteiden hallintaan tulee varautua.”

2. Esko Rossi Oy:n tarkastelussa jää epävarmaksi se, kuka sulkisi asuntojen ilmanvaihtolaitteet ja ikkunat ja parvekelasit jos vuoto tapahtuisi
- a) yöllä
 - b) päivällä.
 - c) Kuka kävisi herättämässä nukkuvat ihmiset, jotta voitaisiin varmistua siitä, että kaikki ovat suojassa.

On ilmeistä, että pelastuslaitos antaa apua taloyhtiöiden suojele-suunnitelmien tekoon ja harjoitusten pitämiseen.

- d) Mutta entäpä jos Kolikkokujalla leikkisi pari lasta, jotka hätäntyvät eivätkä osaa toimia oikein? Kuka tarkistaisi ulkoalueet ja piha-alueet?

Epäilen suuresti, että Esko Rossi Oy:n käyttämä tarkasteluperiaate suotuisat olosuhteet tai "normaali sääolosuhteet" sisältävät suuren riskin. Mielestäni vahingontorjunnassa pitää lähteä siitä periaatteesta, että mikäli toimiin liittyy normaalia suurempi riski, siihen ei ryhdytä. Jos asemakaava hyväksytään, suotuisen sääolosuhteiden lisäksi:

- Onnistuneen vahingontorjunnan ehtona ovat myös mainitut

1. Ilmanvaihtolaitteiden sulkeminen
2. Pysyttely sisätiloissa
3. Ikkunoiden sulkemien
4. Parvekeovien ja -parvekeikkunoiden sulkeminen
5. Ilmanvaihtoaukkojen ja -venttiilien sulkeminen

Yhdessä epäsuotuisien sääolosuhteiden kanssa edellä sanottujen ehtojen täytyminen muodostaa jo niin pienen todennäköisyyden, että suurehkoissa vuodossa, ollessaan autossa, pihaleikeissä tai kotiintulovaiheessa, asukas voi saada vakavia vammoja tai jopa kuolla.

7. PELASTUSLAITOKSEN OMA RISKIANALYYSI ON TARPEEN

Pelastuslaitokset ottavat laajasti eri tekijät huomioon. Riskikohteista kuten Pakastamo Oy ja Valio Oy, tehdään oma kohdekortti, johon merkitään ainakin:

1. Laitoksen kerrosten pohjapiirrokset
2. Koneet ja laitteet ja niiden käyttöohjeet
3. Laitoksen toiminnan laatu
4. Laitoksessa käytettävät kemikaalit
5. Ajoreitit laitokseen ja sen piha-alueilla
6. Vesipostit
7. Savunpoistoluukut
8. Erityiset vaaratekijät
9. Yhteyshenkilöiden tiedot

Pelastuslaitosten edustajat käyvät tutustumassa laitoksiin ja pitävät niissä harjoituksia. Kohdekorit pidetään ajan tasalla.

Kun ajatellaan valituksenalaista kohdetta, kannattaa pyytää Helsingin pelastuslaitosta tekemään kohteesta oma riskianalyysi. Tämä sen vuoksi, että Esko Rossi Oy:n turvallisuustarkastelu koskee vain kylmälaitoksia. Pelastuslaitos tekee suojeleusuunnitelmat laajemmin. Huomiota olisi syytä kiinnittää myös seuraaviin:

1. 110 kv keskijännitejohdot, jotka on tarkoitus jättää kulkemaan

melko matalalla yli valituksenalaisen kohteen. Olisiko niillä haittavaikutuksia ammoniakkivuodon sattuessa ?

2. Valio Oy:n kohdalla suoraan toisella puolella Kaupintietä, Korsutiellä, on puurakenteisia rintamamiestaloja. Ne ovat n. 150 m:n päässä Valio Oy:stä. Kuinka niiden suojeluun tulee suhtautua ammoniakkivuodon sattuessa? Onko niitä lainkaan huomioitu silloin kun pakastamot ovat saaneet ympäristöluvut?
3. Mitä pelastuslaitos itse lausuu Esko Rossi Oy:n turvallisuustarkastelusta ? Antaako se aiheita joihinkin toimenpiteisiin ?
4. Valituksenalaisen asemakaavakohteen kohdalla, toisella puolella Kaupintietä on Teboil Oy:n huoltoasema. Siellä on jakelumittarit pihalla bensiinin ja dieselin myyntiä varten. Pihalla on myös polttoainetankit dieselin myyntiä varten. Samoin pihalla on nestekaasupullojen varasto. Kuinka ammoniakkilaitokset ja mahdollinen vuoto vaikuttaa aseman toimintaan? Voiko mahdollisen ammoniakkivuodon sattuessa aseman toiminnot vaikuttaa vahinkojen syntyyn ja ketjureaktioon? - Huoltoasema on n. 150 metriä Vihdintien ja Kaupintien risteyksen toisella puolella.
5. Lasten päiväkotit Lassi on valituksenalaisen kohteen kohdalla, Kaupintien toisella puolella, mutta jo noin 100 metriä Kaupintiestä. Onko se jo riittävän kaukana ollakseen turvallinen epäedullisissakin sääolosuhteissa ammoniakkivuodolta ?
6. Varmasti pelastuslaitoksen lausunto valituksenalaiseen kohteeseen tulevista pelastusteistä olisi joka tapauksessa perusteltu, jo ennen mahdollista rakentamista, koska rakennuksia on ajateltu tehtäväksi hyvin lähelle naapuritaloja ja meluaitoja. Pääseekö pelastuslaitoksen ajoneuvo- ja tikkalusto operoimaan kohteessa tarkoituksenmukaisesti ?

8. YHTEENVETO

Edellä sanotuilla perusteella katson, että valituksenalainen asemakaavakohte ei sovellut asuinrakentamiseen ja uudistan sanomani:

1. - Asemakaavan muutos on ensisijaisesti kumottava
2. - Toissijaisesti vaadin, että asemakaava on palautettava uuteen

- valmisteluun, jossa selvitetään riittävän tarkasti Kaupintien liikenteen aiheuttamien haittojen laajuus ja etsitään keinot niiden poistamiseksi tai vähentämiseksi, ja
- Tutkitaan mahdollisuudet Kolikkokujan vaihtoehtoiselle linjaukselle niin, että se liittyisi Vihdintiehen Kaupintien asemasta, sekä
 - Selvitetään pelastuslaitoksen kanta valituksenalaisen kohteen turvallisuuteen esiintuomieni tekijöiden osalta ja muilta osin mitkä laitos pitää tarpeellisina
 - Tehdään muut mahdolliset selvitykset, jotka hallinto-oikeus katsoo tarpeellisiksi
3. - Mikäli edellä sanottuihin vaatimuksiin ei tuomioistuin kuitenkaan suostuisi vaadin, että rivitalorakentamista virkistysmetsään ei sallita eli sille kohdalle ei rakenneta mitään, jotta kohteen kerrosneliömetrimäärä ei kasva kohtuuttomaksi,
- Jätevedenpumppaamo siirretään syvemmälle metsään, mahdollisimman kauas taloista. Sen päästöjen laajuus on huolellisesti tutkittava kaikissa tapauksissa
 - Uusia asukkaita varten laaditaan ennen vuokra- ja ostosopimusten tekoa selkeä tiedote ammoniakkilaitosten aiheuttamasta mahdollisesta vaarasta ja toimintaohjeet vuodon varalta, samoin kuin liiketilojen ostajille ja vuokralaisille

Pyydän mahdollisuuden saada tutustua ja antaa vastine Helsingin kaupunginsuunnitteluviraston antamaan lausuntoon.

PAIKKA JA AIKA

Helsingissä joulukuun 7. päivänä 2004

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lakimies

Puhelin XXXXXXXXXX
 Telekopio XXXXXXXXXX

LIITTEINÄ Liite 1. Valituksenalainen päätös
Liite 1 Valitusosoitus
sekä valitusasiakirjassa mainitut ja numeroidut liitteet